

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliae Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

Monspeliense. 1195.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

copi. Signum Raimundi Abbatis de Quadraginta. Signum Poncij Sicfredi. Signum Petri Raimundi. Signum Petri Geraldi. Signum Bernardi Archidiaconi. Signum Guillermi Archidiaconi. Signum Petri Amelij. Signum Petri Olivæ Signum Vitalis. Signum Raimundi. Signum Augerij. Signum Arnaldi Guillermi. Signum Bernardi Guillermi. Signum Petri Ebrini. Signum Bernardi. Poncius monachus qui hanc cartam scripsit die & anno quo supra.

C O N C I L I V M M O N S P E L I E N S E
Habitu anno MCXCV.

A N N O dominicæ incarnationis MCXCV. mense Decembri, cùm venerabiles Pontifices, quorum nomina subscribuntur, & alij Prælati Ecclesiarum provinciæ Narbonensis, de mandato Magistri Michaëlis venerabilis apostolicæ sedis Legati, apud Montempeffulanum pro celebrando Concilio per seipsos & inter nuntios convenissent, ipse Legatus, de assensu omnium, universa quæ sequuntur ita instituit.

I. In primis, ut pax in tota Narbonensi provincia, sicut jurata fuerat antea de voluntate Domini Comitis Tolosanensis, &

postmodum in præsentia ejusdem Legati apud sanctum Ægidium à venerabilibus Vticensi & Nemausensi Episcopis & Abbate sancti Ægidij pro se & omnibus terris juramento firmata, sine omni malo ingenio & cum bona fide seruetur, nec aliquis eam violare præsumat. Hoc siquidem instituit juxta decretum antiquum, quo dicitur: *Præcipimus ut Episcopi ad solum Deum & salutem populi habentes respectum, omni tepiditate seposita ad pacem firmiter tenendam mutuum sibi consilium & auxilium præbeant, neque hoc alicujus amore vel odio prætermittant. Quod si quis in hoc Dei opere tepidus inventus fuerit, damnum propriae dignitatis incurrat.* Idipsum quoque in Lateranensi Concilio fuit residente bonæ memoriæ Alexandro Papa statutum in illo capitulo quod incipit: *Treugam ab occasu solis &c.* Ipse verò Legatus auctoritate quaungebatur supradictam pacem in eadem Narbonensi provincia stabiliens confirmavit, supponens omnem illam personam ecclesiasticam sive secularem excommunicationi, & totam terram ejus nihilominus interdicto, quæ pacem aliquatenus violabit, donec, sicut in statutis pacis continetur, pacem violatam emendet. Huic siquidem constitutioni totum Concilium favorem præstitit & assensum.

II. Adjecit etiam Legatus de communi assensu, ut quæcunque ecclesiastica secularisve persona pacem infregerit, & communita noluerit emendare, quicumque sacramento ei aut fide tenetur, quantum ad hominum vel fidelitatem, sint, donec satisfaciat, absoluti.

III. Rursus omnes hæreticos, Aragonenses, familias quæ mainatæ dicuntur, piratas quoque, & illos qui deferunt arma seu armamenta vel lignamina galearum aut navium Sarracenis, de consensu omnium sub anathemate posuit, & constitutione Lateranensis Concilij, quæ contra hujusmodi emanavit, in omnibus observata, constituit ut bona hujusmodi pestilentium hominum publicentur, & ipsi nihilominus servituti subdantur.

IV Constituit etiam ut quicumque Princeps secularis ab ecclesiastico monitus, jurisdictionem temporalem in eos non curaverit exercere, sit cum eis simul vinculo anathematis innodatus; quemadmodum statutum est in prædicto Lateranensi Concilio, & in synodo quam prædictus Dominus Alexander apud Montempeffulanum dinoscitur celebrasse.

V. Adhæc etiam Legatus idem ex parte Domini Papæ districtè præcepit ut Narbonensis Archiepiscopus & Episcopi sus-

fraganei ejus omnes illos qui mainatas receperint, vel foverint, sive defenderint, aut eis vendere, seu ab ipsis emere, vel equos eorum ferrare præsumpserint, in singulis parrochianis Ecclesiis omnibus diebus dominicis & præcipuis solemnitatibus excommunicent & anathematizent, pulsatis campanis, & candelis accensis.

V I. Item Legatus ipse decrevit quòd si aliqui illorum qui in Hispaniam ibunt, juramento vel fide præstita teneantur astricti ut usuras exolvant, cogantur illi censura ecclesiastica per Episcopum loci ad juramenta laxanda & fidejussores penitus absolvendos, qui à debitoribus juramentum vel fidem aut fidejussores recepisse noscuntur. Quod beatæ memoriæ Dominus Papa Gregorius octavus remoto appellationis obstaculo statuit emendari. Verùm si jam persolvissè noscuntur usuras, competat eis repetitio usurarum, sicut jamdictus Alexander statuit & decrevit.

V I I. Rursus sæpedictus Legatus statutis adjecit, ut omnes Presbyteri, Clerici, monachi, scolares, conversi, peregrini, mercatores, rustici, euntes & redeuntes, & in agricultura existentes, & animalia quibus arant, & quæ portant semen ad agrum, juxta decretum ejusdem Domini Alexandri congrua securitate lætentur. Nec quis-

quam alicubi novas pedagiorum exactio-
nes statuat, aut statutas tenere aut veteres
augmentare ullo modo præsumat. Si quis
autem contra hoc fecerit, & commonitus
non destiterit, donec satisfaciat, commu-
nitione careat Christiana.

VIII. Adhæc, secundum constitutio-
nem Nicolai Papæ consequenter instituit
ut illi qui peregrinos vel oratores cuiuscun-
que sancti, sive Clericos, sive monachos,
vel feminas, aut inermes pauperes fuerint
deprædati, vel bona eorum rapuerint, vel
in malum eis obviaverint, nisi dignè emen-
daverint, anathematis vinculo innodentur.
Et qui treugam sive pacem infregerit, ser-
vatis omnibus supradictis excommunica-
tioni subdatur.

IX. Decrevit etiam ut Iudæi sive Sar-
raceni nullam super Christianos habeant
potestatem, nec eos Christianis præficere
quiquam præsumant, neque sub alendo-
rum puerorum obtentu, nec pro servitio,
nec alia qualibet causa, in domibus suis
servientes Christianos aut Christianas per-
mittantur habere. Excommunicavit autem
illos, juxta Lateranense Concilium & alia
sacrorum canonum instituta, qui contra
hæc venire præsumpserint, & commoniti
noluerint emendare.

X. Si quis præterea ad fidem Deo inspi-
rante

rante se converterit Christianam, juxta memoratum Lateranense Concilium à possessionibus suis nullatenus excludatur; cum melioris conditionis esse oporteat conversos ad fidem, quam antequam fidem suscipere habebantur. Si autem secus factum fuerit, Principibus & Potestatibus eorundem locorum, ubicunque sint, sub pœna excommunicationis injunxit ut conversorum eorundem portionem hereditatis atque bonorum ex integro eis faciant exhiberi, eosque in omni benignitate & caritate pertractent, si desiderant excommunicationis laqueum evitare. Ecclesiarum nihilominus Prælati in hoc suam exercentibus potestatem.

XI. Recepit denique sub protectione beatorum Petri & Pauli Apostolorum, Domini Celestini Papæ, Dominorum Cardinalium, universorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum Prælatorum sanctæ Ecclesiæ, ac sua Legatus ipse omnes illos de provinciis legationis suæ qui conversi fuerint de Judaïsimo vel Paganismo ad fidem catholicam, ex quo ipse Roma exivit, aut convertentur adhuc donec ad Ecclesiam Romanam revertatur; & sub excommunicatione districtè prohibuit ne quis eos aut bona eorum aliqua temeritate perturbet.

XII. Decrevit etiam, immo decretum renovavit antiquum, ut qui oblationes defunctorum aut negant Ecclesiis aut difficile reddunt, tanquam necatores egentium secundum canones per Episcopos locorum excommunicatione notentur.

XIII. Usurarios siquidem manifestos, qui utique nec caritatem Dei nec proximi habere noscuntur, si laici fuerint, illa sententia innodavit quæ in synodo Lateranensi statuta fuisse dinoscitur; ut videlicet ad communionem non admittantur altaris, oblationem eorum nullus accipiat, nec Christianam, si in hoc peccato decesserint, recipiant sepulturam, cum id faciant aliis quod sibi fieri nolunt. Si verò Clerici fuerint, vel alicui religioni constricti, suspensionem ecclesiastici officij patiantur, sicut stabilitum fuit in Concilio Turonensi; depositionis sententia secundum Apostolorum canones innodandi, si in hoc contumaces apparuerint aut rebelles.

XIV. Item Legatus ipse in synodo plena decrevit ut, sicut in antiquis & novis canonibus continetur, quicumque sunt titulo clericalis militiae insigniti, tonsuram habeant & habitum clericalem, competentibus calciamentis deinceps utantur, manicas vestimentorum suorum cotidiano filo non consuant, nec argenti vel alius metal.

li laminas ipsis apponant, ludos alearum & taxillorum prorsus evitent. Illi quoque qui sunt in sacerdotio constituti, clausa semper ferant indumenta, nisi in equitando aliud facere compellantur. Confirmavit etiam nihilominus idem Legatus consuetudinem locorum illorum, & ne intermitteretur sub anathematis interminatione prohibuit, quibus Clerici, etiam in minoribus, subdiaconali, & diaconali ordinibus constituti, clausa consueverunt hactenus vestimenta deferre.

XV. Prohibuit præterea sub omni severitate ecclesiasticæ disciplinæ, ne quis monachus vel Canonicus regularis aut alius religiosus ad seculares leges vel Physicam legendas accedat. Alioquin, juxta decretum sub Domino Alexandro in Concilio apud Montepessulanum & Turonis super hoc articulo promulgatum, à diocesanis Episcopis canonicè puniantur. De his autem qui contra hæc venire præsumpserint, quæ de Clericorum mutandis in melius moribus decernuntur, Dominus Gregorius octavus Papa recolendæ memoriæ in Parmensi Concilio statuit ut per Episcopum suum remoto appellationis obstaculo certis, & immunitatis ipsius interim fiant extorres quæ pro tutela Clericorum & coercenda violentia laicorum noscitur institu-

ta. Cujus utique constitutionem Legatus ipse per omnia comprobavit, & ut servetur districtè præcepit.

XVI. Viri quoque, Clerici, sive laici, incisas vestes sive linguatas ab inferiori parte non habeant, & mulieres vestibus sumptuosis & proprii corporis longitudinem superflue excedentibus amodo non utantur; sed in habitu honesto & moderato incedant, qui nec lasciviam notet, nec jactantiam vanitatis ostendat. Cùm enim Dominus, sicut ei placuit, in amissione Ierosolymitanæ terræ & in invasione cujusdam partis Hispaniæ totam Christianitatem duplici contritione contriverit, non nisi per emendationem vitæ nostræ in iis & aliis nostri dignabitur misereri. Adjecit autem ipse Legatus in hoc specialiter instituto quod de Clericis emanavit, ut si secus factum fuerit, Episcopus loci, sicut desiderat proprium & affectat honorem, Clericum quemlibet aliter facientem officio ecclesiastico beneficióque suspendat.

XVII. Stabilivit præterea Legatus idem, quòd quia peccato saturitatis Israeliticus populus ab hostibus legitur superatus, & eos in parva postmodum manu placato per jejunium Domino superavit, multiplicitas ferculorum, quæ boni viri sensum obtundit & meliora cogitare non sinit, de

Clericorum mensa præcipuè subtrahatur, & duobus ferculis carniū vel piscium ad plus, præter venationes & exenia gratis oblata, contenti, juxta verbum Iesu Christi, omnes Episcopi & Clerici attendant ne corda eorum crapula vel comestationibus aggraventur. Si verò Clerici has Constitutiones noluerint observare, hoc tempore maximè quo Ierosolymitana terra Sarracenorum dominio subjacet ancillata, & Hispania solito acrius infestatur ab ipsis, Episcopus loci eos canonica censura compescat.

XVIII. Statuit etiam prædictus Legatus, ut matrimonia non nisi secundum scita Canonum contrahantur.

XIX. Posuit etiam in excommunicatione omnes illos, immo confirmavit sententiam jam latam in ipsos de Capestagno, vel extra, qui Dominum R. Lodovensem Episcopum ceperunt, & usque ad redemptionem malè tractarunt; terram eorum nihilominus subiciens interdicto, donec satisfactionem exhibeant competentem.

XX. In fine quoque omnium addidit, ut quia in pluribus locis provinciæ Narbonensis hæretici sunt, in consilio Archiepiscopi & Episcoporum sit qualiter pro eorum quæ superius statuta sunt transgressione, interdicta debeant promulgari; ne

occasione generalis & diutini interdicti,
hæreticis occasio pateat ad simplices ca-
tholicæ fidei supplantandos.

C O N C I L I U M M O N S P E L I E N S E
Habitu anno MCCXIV.

*Litteræ P. Tituli sancti Stephani in Cælio mon-
te Presbyteri Cardinalis, apostolicæ sedis
Legati, ad Arnaldum Archiepiscopum Nar-
bonensem, quibus eum invitatur ad Concilium
Monspeliense.*

P. servus Crucis Christi, divina mise-
ratione Tituli sancti Stephani in Cæ-
lio monte Presbyter Cardinalis, aposto-
licæ sedis Legatus, venerabili per Dei gra-
tiam Archiepiscopo Nerbonensi, aposto-
licæ sedis Legato, salutem in Domino.
Cum ex injunctæ nobis legationis officio
teneamur generaliter omnium Ecclesia-
rum, immo totius Christianitatis in regno
Franciæ, majoribus præsertim necessitati-
bus subvenire, illuc præcipuè in auxilium
nos præparare convenit ubi pax & fides
catholica perisse & corporum & anima-
rum pariter destructio invaluisse à multis
retroactis temporibus dinoscuntur. Hac
igitur consideratione inducti, & zelo fidei
commoti, tantæ miseriæ compatientes, su-